

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT FILOZOFII I SOCJOLOGII

Archiwum
historii filozofii
i myśli społecznej

54

2009

Warszawa 2009

Tom sponsorowany przez Wydawnictwo Piotra Marciszuka *Stentor*
i drukarnię *Elanders*

Rada Redakcyjna

Stanisław Borzym (przewodniczący Rady), Adam Sikora, Zbigniew Kuderowicz,
Piotr Marciszuk, Zbigniew Ogonowski, Barbara Skarga Janusz Tazbir

Komitet redakcyjny

Seweryn Blandzi (redaktor naczelny),
Tadeusz Gadacz (zastępca redaktora naczelnego),
Maciej Soin (zastępca redaktora naczelnego),
Halina Floryńska-Lalewicz (sekretarz redakcji),
Eugeniusz Górski, Marian Skrzypek, Lech Szczucki

PL ISSN 0066-6874

© Copyright by Instytut Filozofii i Socjologii PAN
Warszawa 2009

Adres redakcji

Instytut Filozofii i Socjologii PAN
Warszawa, ul. Nowy Świat 72, pok. 118
e-mail: ahf@ifispan.waw.pl

Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72, tel. 0-22-657-28-97

Wydawnictwo Piotra Marciszuka *Stentor*
02-793 Warszawa, ul. Przy Bażantarni 11

Drukarnia *Elanders*, 09-100 Płońsk, ul. Mazowiecka 2

TABULA GRATULATORIA

Bronisław Baczek	Jacek Migasiński
Marian Bębenek	Alina Motycka
Michał Bohun	Jan Musiał
Seweryn Blandzi	Józef Niżnik
Marek Blaszcze	Zbigniew Ogonowski
Mieczysław Boczar	Mikołaj Olszewski
Sonia Bukowska	Elżbieta Paczkowska
Roman Darowski	Roman Padoł
Bartłomiej Dobroczyński	Przemysław Parszutowicz
Juliusz Domański	Paweł Pieniążek
Danilo Facca	Stanisław Pieróg
Maria Flis	Robert Piotrowski
Halina Floryńska	Andrzej Przymusiąła
Tadeusz Gadacz	Grzegorz Pyszczek
Leszek Gawor	Katarzyna Rosner
Czesław Głombik	Adam Sikora
Andrzej Gniazdowski	Barbara Skarga
Janusz Goćkowski	Jan Skoczyński
Eugeniusz Górski	Marian Skrzypek
Katarzyna Guczalska	Maciej Soin
Honorata Jakuszko	Mikołaj Sokołowski
Wit Jaworski	Krzysztof Sołoducha
Stanisław Jedynak	Ewa Starzyńska-Kościuszko
Elżbieta Kałuszyńska	Wojciech Starzyński
Marcin Karas	Lech Szczucki
Andrzej Kołakowski	Barbara Szotek
Paweł Kosiorek	Grażyna Szumera
Zbigniew Kuderowicz	Waleria Szydłowska-Hmissi
Joanna Kurczewska	Włodzimierz Tyburski
Andrzej Lubomirski	Maria Wodzyńska-Walicka
Bronisław Łagowski	Andrzej Walicki
Mira Marcinów	Cezary Wodziński
Piotr Marciszek	Ryszard Wójcicki
Sławomir Mazurek	Szymon Wróbel
Janusz Mączka	Piotr Ziemiński
Ziemowit Miedziński	Dorota Zygmuntowicz

STANISLAO BORZYM

PHILOSOPHIAE RECENTISSIMI PRAECIPVE Aevi SCRVTATORI EXIMIO
QVAM CVM APVD GERMANOS ET FRANCOGALLOS
TVM VERO APVD NOSTRATES CVLTAM
MVLTIS AC DOCTIS COMMENTATIONIBVS SVIS MIRVM QVANTVM ILLVSTRAVIT
SEPTVAGESIMVM VITAE ANNVN FELICITER NVNC CLAVDENTI
VOLVMEN HOC
HONORIS ET ADMIRATIONIS MONIMENTVM
OFFERVNT
AMICI COLLEGAE DISCIPVLI

Spis treści

Jan Skoczyński, <i>Kilka uwag o świadomości filozoficznej</i>	5
Marian Skrzypek, <i>Polskie konteksty filozoficznej miniaturki Diderota</i> [Denis Diderot, <i>Zale po moim starym szlafroku albo rada dla tych, którzy mają więcej smaku niż majątku</i>]	15
Marek Błaszke, <i>Hugona Kollątaja koncepcja religii naturalnej. Francuska wersja Porządku fizyczno-moralnego</i>	33
Janusz Goćkowski, <i>Juliusza Słowackiego projekt poprawionej ojczyzny polskiej</i>	47
Mira Marcinów, Bartłomiej Dobroczyński, <i>Spór o filozoficzne podstawy XIX-wiecznej psychiatrii polskiej na przykładzie polemiki Henryka Struvego ze środowiskiem lekarskim</i>	63
Paweł Kosiorek, <i>Dualizm, fałszywy monizm, monadologia: próba odpowiedzi na pytanie o status teoretyczny dualizmu psychofizycznego w polemice Witkacego z Whiteheadem</i>	75
Leszek Gawor, <i>Filozofia społeczna Jana Wacława Machajskiego</i>	87
Mikołaj Sokołowski, <i>Unde malum? Zagadnienie zła w filozofii Luigiego Payersona i jego współczesne interpretacje</i>	99
Sławomir Mazurek, <i>Aleksander Radiszczew – dialektyka oświecenia i początki myśli rosyjskiej</i>	121
Eugeniusz Górski, <i>Hiszpania a Europa jako problem (Od pokolenia 98 do schyłku frankizmu)</i>	133
Krzysztof Sołoducha, <i>Spotkać rzeczywiste. Problem immanentnej kategoryzacji w logice hermeneutycznej szkoły z Getyni</i>	157
Przemysław Parszutowicz, <i>Historia filozofii jako historia problemu poznania – propozycja Ernsta Cassirera</i>	171
Maciej Soin, <i>Filozoficzna socjologia Petera Wincha</i>	183
Szymon Wróbel, <i>Stanisław Borzym: pochwała spolegliwości</i>	195
Dariusz Piętka, <i>Platon twórcą klasycznej koncepcji prawdy</i>	205
Leszek Skowroński, <i>Wstydlive strony mistrza zdrowego rozsądku, czyli o różnych sposobach odczytywania Etyk Arystotelesa</i>	235
Tomasz Tiurnyn, <i>Zagadnienie przedmiotu Kategorii Arystotelesa w interpretacji Boecjusza</i>	251
<i>Bibliografia prac Stanisława Borzyna</i> (Na podstawie dostarczonych materiałów oprac. Piotr Ziemiński).....	268

Contents

Jan Skoczynski, <i>Several Remarks about the Problem of Philosophical Consciousness</i>	5
Marian Skrzypek, <i>The Polish Contexts of the Philosophical Diderot's Miniature</i> ...	15
Marek Blaszkę, <i>Hugo Kollątaj's Concept of Natural Religion</i>	33
Janusz Goćkowski, <i>Polish Homeland Project of Juliusz Słowacki</i>	47
Mira Marcinów, Bartłomiej Dobroczyński, <i>The Controversy over Philosophical Foundations of 19th Century Polish Psychiatry. The Case of Henryk Struve's Discussion with Medical Milieu</i>	63
Paweł Kosiorek, <i>Dualism, False Monism, Monadology: an Attempt to Answer the Question about Theoretical Status of Dualism in Witkiewicz–Whitehead Polemics</i>	75
Leszek Gawor, <i>The Social Philosophy of Jan Waclaw Machajski</i>	87
Mikołaj Sokołowski, <i>Unde Malum? The Problem of Evil in the Philosophy of Luigi Pareyson and its Contemporary Interpretations</i>	99
Sławomir Mazurek, <i>Alexander Radischev – Dialectics of Enlightenment and the Origin of Russian Thought</i>	121
Eugeniusz Górski, <i>Spain and Europe as a Problem (From Generation of '98 until the Demise of Francoism)</i>	133
Krzysztof Soloducha, <i>To Meet the Real. Problem of the Immanent Categorization in the Goettingen School of Transcendental Logic</i>	157
Przemysław Parszutowicz, <i>History of Philosophy as History of the Problem of Knowledge – Cassirer's Proposition</i>	171
Maciej Soin, <i>Philosophical Sociology of Peter Winch</i>	183
Szymon Wróbel, <i>Stanisław Borzym: A Praise of Acquiescence</i>	195
Dariusz Piętkę, <i>Plato as Author of the Classical Concept of Truth</i>	205
Leszek Skowroński, <i>An Embarrassing Side of the Master of Common Sense or About Different Ways of Reading Aristotle's Ethics</i>	235
Tomasz Tiuryn, <i>Boethius on the aim of Aristotle's Categories</i>	251
<i>Bibliography of Works by Stanisław Borzym (based upon the data completed by Piotr Zięmski)</i>	268